

# Det bedste fra håndarbejdshylden

Klara Sørensen har i bladet »Aften- og Ungdomsskolen« offentliggjort følgende boglister. Vi fremfører dem også her til gavn og nytte.

## Liste 1

Som en af grundbøgerne, når det drejer sig om håndarbejde, må nævnes Berlingske Håndarbejdsbog I, II og III.

Bogen er i leksikonform. En stor hjælp både når det gælder det tekniske og det kulturhistoriske.

Pris: 45.00 kr.

## *Små bøger under 20 kroner*

Sting og Sømme. Grethe Petersen. Høst og søns forlag 1959.

Tegning af næsten 200 forskellige sting med tekst. En lille nem bog.

100 Broderisting. Clark og Co.  
Stingtegninger med tekst.

Navnebog af Elsie Svernnås. Høst og søn.

Mange forskellige bogstavtyper i talt syning. Der er gode stingvirkinger, der også kan bruges til andre ting.

I Korsstingsarbejder. Gerda Bengtsson. Høst og søn 1953. Håndarbejdets Fremmes håndbøger.

II Sammentrækssyning. Esther Fangel. Høst og søn 1953 H. F.

Historisk indledning. Gamle mønstre og grunde. Stingtegninger.

III Sammentrækssyning. Nye mønstre. Høst og søn 1954. H. F.

IV Korsstingsarbejder II. Gerda Bengtsson. Høst og søn. H. F.

V Gammel dansk hvidsøm. Esther Fangel. Høst og søn. H. F.

VI Dansk Hvidsøm. Nye mønstre. Høst og søn. H. F.

Holbeinsyning. Agnethe Bech Nielsen. Høst og søn. H. F.

Årets korssting 1960–61–62–63. Håndarbejdets Fremmes kalenderbøger. Høst og søn.

Gamle danske korsstingsmotiver fra Amager. Else Johnsen. Høst og søn. 1955.

Gamle danske korsstingsmotiver fra Sjælland. Else Johnsen. Høst og søn 1957.

Form og farve i moderne norsk broderi. Ruth Linnerud Eines, Aschehoug 1956.

En inspirerende lille bog, der viser ret utraditionelle broderier på duge, dækkeservietter, puder o. s. v.

Ur Skånska syskrin. Malmøhus Läns Hemslöjdsforening. Ica-forlaget 1960.

Bogen indeholder en række broderimodeller, der er inspireret af de gamle broderier, der endnu findes i de skånske hjem og på museerne.

Gamle kinesiske korssting. Antonette Prip Møller. Høst og søn 1962.

Bogen er interessant, da man får lidt at vide om den gamle kinesiske symbolverden.

Lapptäcken. Gertrud Ingers. LTs forlag 1953. (Patchwork). Mange illustrationer og en poetisk tekst.

38 Håndarbejder af Åse Lund Jensen. Ministeriet for Grønland. Høst og søn.

Bogen viser i tekst og billeder, at man kan tage de gamle grønlandske motiver og mønstre med ind i den nye tid.

Vita Band. Else Svennås. Ica-forlaget 1961.

Man ser hvide bånd anvendt som dekoration på forskellige ting. Der er mange gode ideer.

## *Bøger over 20 kroner*

Avigtat Grønlandske skindmønstre. Helga Bruun de Neergård. Høst og søn 1962.

Interessant kulturhistorisk indledning. Gamle skindmønstre er tegnet op. Pris: 30.00 kr.

Hardangersaum. Gudrun Stuland. (Nynorsk). Fabritius og sønners forlag.

Mange illustrationer af gamle Hardangermønstre. Også nye mønstre, men de er ikke så fine som de gamle.

Højskolernes Håndarbejdes ringhefter med broderimodeller (ialt 10 stk.) Desuden 2 ringhefter med broderimodeller for børn.

Pris 25.00 kr. pr. ringhefte.

Svensk broderikonst. Eivor Fisher. Clark og Co. 1952.

En god indledning. Man får en del at vide om det gamle broderi fra forskellige egne i Sverige. Derefter følger moderne broderimodeller, hvoraf nogle er inspireret af folkekunsten. Andre er helt moderne. Der findes broderimønstre i løsark bag i bogen.

Pris: 60 kr.

Mønsterblad utgivna av Föreningen för svensk Hemslöjd. Forlag L. T. Stockholm.

De sidst udgivne mønsterblade (kartong 15) handler om Trassmattor (kludetapper). Der er 16 blade. Desuden tekst og mønstertegninger.

Pris: 21.25 kr.

Der er ialt kommet 15 kartoner (9 med vævning, 3 med broderi, 3 med slöjd). Prisen varierer fra 8.00 danske kroner til 24.25 kr.

## Liste 2

Danske silkebroderede lærredsduge fra 16. og 17. århundrede. Georg Garde. Dansk Videnskabs forlag A/S. Kbhvn. 1961.

Georg Gardes doktorafhandling er et omfattende værk om vore renæssanceduge. Billedmaterialet er stort, og hver dug er indgående beskrevet. Georg Garde skriver i indledningen,

at studierne især samledes om de områder, hvor tekstilkunst og billedkunst berører hinanden, og at det herhjemme især er de silkebroderede lærredsduge, som har tilknytning til grafikken . . . Denne forbindelse er meget interessant, og det må for de fleste være noget nyt at blive præsenteret for de gamle grafiske forbilleder.

Vi ser de mange bibelske billeder fra forskellige lande og også de mange blomstertegninger, der gør os fortrolige med renæssancens blomsterverden. Hvis man interesserer sig for dansk kulturhistorie, må man glæde sig hver gang, et afsnit af denne bliver så indgående beskrevet.

Pris: 223.00 kr. Vi må forvente, bogen snart står på de fleste biblioteker.

Silkebroderede lærredsduge fra 16. og 17. århundrede i National-museet. Georg Garde. Nationalmuseet Rhodos.

En mindre udgave af foregående værk. Teksten er klar og overskuelig (både på dansk og engelsk). Også i denne bog findes et righoldigt billedmateriale. (En del farvefotografier).

Pris: 28.00 kr.

Danske folkelige broderier i privat eje. Berlingske forlag 1958.

Foreningen Danmarks Folkelige Broderier har udgivet en lille bog med fotografier af gamle broderier fra forskellige egne af landet. Der er en lille historisk indledning og tekst til hvert billede. Denne tekst er formet således, at man godt kunne bruge den til håndarbejdshistorie uafhængig af billedmaterialet.

Pris: 8.25 kr.

Mønsterblade udsendt fra foreningen Danmarks Folkelige broderiers Mønstertjeneste forhandles fra:

Højskolernes Håndarbejde, Tyrebakken, Kerteminde.

Håndarbejdets Fremme, Kongens Nytorv 30, København.

Der udkommer 10 mønsterblade om året. Også til disse ark er mønstrene hentet fra broderier i privat eje. Motiverne er enten fotografier eller tegninger.

Pris: 2.00 kr. pr. ark. Hvis man abonnerer, er prisen 15.00 kr. om året.

Navne- og andre læreklude i »Den gamle By«. Petra Julie Holm.

En interessant lille bog, hvor navnekludenes historie bliver behandlet. Vi dukker ned i den gamle symbolik, og vi får noget at vide om materialer og teknik. Desuden kan vi følge kronologien i navnekludene.

Bogen kan købes i »Den gamle By« i Aarhus.

Budstikken 1959. Dansk Folkemuseum. Nationalmuseet.

I denne årgang findes en artikel: Agehynder og bænkedynner af Hanne Frøsig.

Budstikken 1962. Ellen Andersen har skrevet artiklen: Huekoner.

I de tre årbøger: Budstikken (Dansk Folkemuseum), Fynske Minder (udgivet af Odense Bys Museer) og Arv og Eje (Årbog for Dansk Kulturhistorisk Museumsforening) kan man fra tid til anden finde artikler, der har bud til specielt håndarbejdsinteresserede.

Kunstindustrimuseet i Oslo Årbok 1950-58. Der findes i denne bog en

ret stor artikel: Silke på silke. Silkebroderi på norske damedragter fra 1700-årene.

Norske navneduker (1938). Helen Engelstad.

Historie, Teknik. Fotografier af navneklude og mange borter og figurer tegnet op, så man kan sy efter dem.

Messeklær og alterskrud (Middelalderiske paramenter i Norge). Helen Engelstad.

Textil skrud i svenska kyrkor från äldre tid till 1900. Agnes Branting.

Hvis man er interesseret i kirke-textiler, får man gennem de to sidstnævnte bøger et godt indblik i, hvad der er gået forud for vor tid.

Hvitsøm fra Nordmør. Hans Dede-kam. Nordenfjeldske Kunstindustri-museum 1914.

Amagerdragter. Elna Mygdal. Det schønbergske Forlag 1932.

I denne bog er en grundig beskrivelse af amagersyninger, både historie og teknik. Desuden er der en mængde nærbilleder af forskellige broderier.

Sting og mønstre. Johanne A. Jensen og Margrethe Drejer. Gyldendal 1945.

Danske mønstre til syning og vævning. Bd. I og II 1930. Ernestine Ny-rop.

Gamle danske korsstingsmønstre samlet og udgivet af Else Koch. Hef-te I og II 1930.

Gamle danske hvidemønstre. (Tælle-syning). Else Koch.

## Liste 3

Vævebogen. Paulli Andersen. Det danske forlag.

En meget grundig bog, der omfatter materialer, redskaber og mønstre. Desuden en del historie.

En bog, der sikkert er velbekendt, da den ikke er let at undvære for vævelærerinden. Den er i høj grad bygget op til undervisningsbrug.

Pris: 32.00 kr.

De bolstre blå. Margrethe Hald. Nyt Nordisk forlag 1940.

Første afsnit handler om brugen af bolstre i de gamle bondehjem. Fotografier af de forskellige stoffer. (Også farvefotografier). Tekst til mønstrene.

Folkelig vævning i Danmark. Ellen Andersen og E. Budde Lund. Ber-lingske forlag. 1941.

Historisk indledning. Væveopskrif-ter til de afbildede ting i bogen. Gode farveplancher.

Brikvævning. Margrethe Hald. Nor-disk forlag 1932.

Forskellige teknikker indenfor brikvævning. Historisk afsnit om old-tidens brikvævning.

Damask. Gertrud Ingers. John Bec-ker. Ica-forlaget.

Vejledning i damaskvævning og oversigt over nutidig svensk og dansk tilvirkning.

Pris: 14.75 svenske kroner.

Nya Mattor. Gertrud Ingers. Ica-for-laget 1959.

Bogen indeholder gode nye ting, og der følger opskrift til hver enkelt. Forslag til kludetæpper og ryatæpper i fine farver.

Væveredskaber er afbildet og beskrevet.

Pris: 12.75 sv. kr.

Flamskvävnad. Ernst Fischer. Gertrud Ingers. Malmöhus Läns Hemslöjdsforening. Ica-forlaget.

En del gamle vævninger er afbildet. Nogle med farve. Historie og væveteknik. De nye mønstre er indbydende og farverne livlige. Der er vævemønstre bag i bogen.

Pris: 12.75 sv. kr.

Småvävar. Maja Lundbäk. Marta Rinde-Ramsbock. Ica-forlaget.

Man kan hente inspiration til nye ting. Farvefotografier af løbere, dækkeservietter o. s. v. Opskrift til hver model.

Pris: 9.75 sv. kr.

Band. Gerda Böethius. Ica-forlaget 1958.

Bogen indeholder først og fremmest båndvævning, men også lidt andre båndteknikker, f. eks. brikvævning. Historisk indledning. Billeder af forskellige redskaber. Mange mønstre og forslag til anvendelse af disse. Pris: 12.75 sv. kr.

Olddanske tekstiler. Margrethe Hald. Nordisk forlag 1950.

Doktorafhandling om vore jernaldertextiler. Det mest omfattende vi har om den tids tekstiler.

Refil. Bunad. Tjeld. Middelalderens billedtæpper i Norge. Helen Engestad. Gyldendal Norsk forlag 1952.

Et omfattende værk om de mid-

delalderlige tekstiler i Norge. Et rigt holdigt billedmateriale.

Dobbeltvev i Norge. Helen Engestad. Gyldendal Norsk forlag. 1958.

Også en omfattende bog, der behandler dobbeltvævningerne i tekst og billeder.

Fra Osebergfunnets Tekstiler. Fragmenter af rekonstruerede mønstre af Sofie Krafft. Forlaget Dreyer.

Thor B. Kielland. Norsk billedvev 1550–1800. Bd. I–II.

Ægte tæpper. Poul Westermann. Martins forlag 1957.

De ægte tæppers historie. De geografiske områder for disse. De gamle symboler. Stort billedmateriale. Vistnok den mest grundige danske bog om dette emne.

Orientaliske tæpper i farver. Preben Liebetrau. Politikens forlag 1962.

Bogen er som de fleste af Politikens håndbøger overskuelig og nem at gå til. Farveplancher af de forskellige tæppetyper.

Pris 12.50 kr.

Hvordan skal jeg klæde mig. Grete Bjerg. Politikens forlag 1962.

En overkommelig lille bog, der er mere værd, end den ser ud til. Der er afsnit som: Grundgarderobe. Stoffer. Farver. Garderobeforslag til forskellige typer. Bogen er illustreret med små uhøjtidelige tegninger.

Pris: 7.50 kr.

Färg och figur. Inga Björkman-Berglund. Natur och Kultur. Stockholm.

Det mest værdifulde er tolv farve-

plancher sat op til forskellige typer, blondiner, brunetter o. s. v.

Farver i farver. Andreas Kornerup og Johan Henrik Wanscher. Politikens forlag 1961.

Bogen er delt i tre dele. Farvelære. Farveatlas. Farveleksikon. Afsnittet om farvelære er måske ikke så let tilgængeligt, men bogen er i sin helhed interessant, og vi må være glade, når nogen tager dette emne op.

Stoftryk som hobby. G. Ahlberg. O. Jarneryd. Oversat og bearbejdet af Margit Ernst. Høst og søn.

Lidt historie. Gamle og nye mønstre. Forskellige teknikker. Farveblandinger. Fremgangsmåder både i bloktryk og rammetryk.

Pris: 16.75 kr.

Porcelænsmaling som hobby. Thor-kild Olsen. Høst og søns forlag.

Lidt om forskellige slags porcelæn Om farver, materialer, fremgangsmåder og kortfattet historie.

Pris: ca. 18.00 kr.

Måla porslin. Gudrun Åhlberg. Ica-forlaget.

Vejledning til dekoration både på porcelæn og fajance.

Pris: 7.50 sv. kr.

Keramik. Fra Frilandsmuseets samlinger. Kai Uldall. 1959.

Siden, sammet, läder, lärft. Klädsel på gamla stolar. Elisabeth Stave-now. Ica-forlaget.

Hvis man er interesseret i gamle stoletyper eller måske især i gamle stolebetræk, kan man få glæde af denne lille bog.

Pris: 9.75 sv. kr.

## Liste 4

Bronzealderens dragt. H. C. Broholm. Nationalmuseet 1961.

En lille bog om dragter fra bronzealderens mands- og kvindegrave. Fotografier. Snitmønstre og tegning af forskellige syninger.

Pris: 5.00 kr.

Jernalderens dragt. Margrethe Hald. Nationalmuseet 1962.

Beskrivelse af mands- og kvinde-dragter. Fotografier og mønstertegninger. Materialer og textilt teknikker.

Pris: 8.00 kr.

Dragt. Poul Nørlund. Nordisk kultur.

Klædedragt i oldtid og middelalder. Stridsdräkten under forntid och medeltid. (Bengt Thordeman). Forhistoriska och Medeltida Traditioner i Nordisk Bondedräkt. (Sigrid Svensson).

De gamle Nordbobygder ved verdens ende. Poul Nørlund. Udvalget for Folkeoplysningens Fremme 1935.

Et afsnit handler om Herjolfsnæs-dragterne.

Dagligt liv i Norden i det 16. århundrede. Fjerde bog handler om klædedragt.

Klædedragtens kavalkade. Henny Harald Hansen. Politikens forlag 1954.

Kavalkaden strækker sig over et tidsrum fra det gamle Ægypten til vor tid både i en lang række billeder og i en dragthistorisk oversigt. Den stadige kontakt mellem stilhistorie og dragthistorie er et gode.

Krop og Klær. Klædedragtens kunsthistorie. Broby Johansen. Gyldendal 1953.

Et broget billede af dragter fra hele verden. Som sædvanlig har Broby Johansen overraskende sammenligninger.

Som man klædte sig. Fra Holbergs tid til vore dage. Ellen Andersen. P. Haase og søns forlag 1939.

De fotograferede dragter findes på Nationalmuseet. Kortfattet, men livlig skildring af hver periodes dragt.

18. århundredes kjolestoffer i »Den gamle By«. Særtryk af »Den gamle By«s årbog 1934. Petra Julie Holm.

Fra barok til empire i tekst og billeder.

Danske bønders klædedragt. Ellen Andersen. Carit Andersens forlag 1960.

Bogen er inddelt i to hovedafsnit: historisk oversigt og egnsdragter. Oversigten er selvfølgelig det korteste afsnit, men det er ikke det mindst spændende, da man her får det hele samlet i en sum. I egnsdragterne bliver mands- og kvindedragt skildret udførligt. Billeder af hele dragter og dragtdele.

Pris: 80.00 kr., ib. 96.00 kr.

Folkedragter i Danmark. Ellen Andersen. Hassings forlag 1952.

Billeder og beskrivelser af egnsdragter på Nationalmuseet. Mange fine billeder af de gamle dragter i udsøgte omgivelser

Folkedragter i Nordvestsjælland. J. S. Møller, Det Schønbergske Forlag 1926.

Et stykke nordvestsjællandsk kulturhistorie. Dragterne er grundigt beskrevet.

Bunadskjorter. Signe Vassbotn. Forlaget Aschehoug og Co. 1953.

Bunadskjorter fra hele Norge. Fotografi, tekst og mønstertegning til hver egns skjorte.

Modens historie 1847–1947. Broby Johansen. Udgivet af Fønnesbech. Man ser dragten i forbindelse med andre af tidens frembringelser. Vi er nået til den tid, hvor vi kan følge moden gennem de gamle fotografier.

Kongedragterne fra det 17. og 18. århundrede. De danske kongers kronologiske samling på Rosenborg. Sigrid Flamann Christensen. 1940. Bd. I. Tekst. Bd. II. Tavler.

Dagligliv i Danmark i det nittende og tyvende århundrede. Bd. I. Redaktion Axel Steensberg. Nyt Nordisk forlag. Arnold Busck. Kbhvn. 1963.

Det er svært at give et kort resumé af denne bog, men jeg vil citere et par linier af indledningen: Det bliver ikke opgaven at skildre folkets førere og de af dem skabte institutioner, men det, de bygger på: Bonden i hans daglige dont, men ikke landbrugshistorie. Folk på marked og torv, men ikke handelshistorie. Bøde og straf, men ikke retsvæsen. Folk på begge sider af rampen, men ikke teaterhistorie. Dagvognskusken og studedriveren på vej mod fjerne mål, men ikke vejvæsen. Den folkelige religiøsitet, men ikke folkekirken. Kort sagt: Livet selv og dets mennesketyper i forskellige sociale lag. . . .

Der kunne sikkert nævnes mange flere gode bøger fra en håndarbejdshylde, og den kunne udvides med emner, som ligger udenfor mit felt.

Jeg prøver kun at give en litteraturliste over de bedste af de bøger, jeg sammen med kolleger har stiftet bekendtskab med.

Klara Sørensen, Engelsholm.